
DELOVNO IN SOCIALNO PRAVO

prof. dr. Zvone Vodovnik: zvone.vodovnik@fm-kp.si
doc. dr. Valentina Franca: valentina.franca@fm-kp.si

Obveznosti študenta

- * Pisni izpit (10 vprašanj, 60 minut)
- * Seminarska naloga (fakultativna, možnost ustnega izpita)
- * Vaje (redni študentje)
- * Redno spremljanje e-učilnice
- * Aktivno sodelovanje na predavanjih in vajah
- * Temeljita priprava na izpit
- * Ponovitev snovi (hierarhija pravnih aktov, sklepanje pogodb ipd.)

Literatura

- * Učbenik: Vodovnik, Z.: Poglavja iz delovnega in socialnega prava (2004, 2006)
- * Prosojnice iz e-učilnice
- * Drugo gradivo, objavljeno v e-učilnici (članki, sodne odločbe...)
- * Pravni viri:
  - * Ustava
  - * Zakon o delovnih razmerjih
  - * Zakon o kolektivnih pogodbah, Zakon o stavki, Zakon o reprezentativnosti sindikatov, Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju
  - * Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti

Struktura predmeta

* Delovno pravo

- * Individualna delovna razmerja

  - * ZDR

- * Kolektivna delovna razmerja

  - * ZKolP, ZSDU, ZStk, ZRSin

* Socialno pravo

- * Pokojninsko & invalidsko zavarovanje

- * Zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti

- * Zdravstveno zavarovanje

- * Starševsko varstvo

- * Socialna varnost

Delovno pravo

Individualna delovna
razmerja

Kolektivna delovna
razmerja

Delavec - delodajalec

Skupina delavcev -
delodajalec/delodajalci

Zakon o delovnih
razmerjih

ZKolP, ZStk, ZRSin,
ZSDU

- Delovno in
socialno sodišče
- Ustavno
sodišče

Delovno pravo & ostale pravne discipline (1)

* USTAVNO PRAVO

- * ustava kot najvišji pravni akt (načela, vrednote)
- * ustavne norme: urejevalne, usmerjevalne, razlagalne
- * Slovenija je demokratična republika. (1. člen)
- * Slovenija je pravna in socialna država. (2. člen)
- * Človekove pravice in svoboščine: enakost pred zakonom (14. člen), svoboda dela (49. člen)
- * Gospodarska in socialna razmerja: varstvo dela (66. člen), podjetništvo (74. člen), soodločanje (75. člen), sindikalna svoboda (76. člen), pravica do stavke (77. člen)
- * Ustavnost & zakonitost, ustavno sodišče

Delovno pravo & ostale pravne discipline (2)

* CIVILNO PRAVO

- * izvor delovnega prava, razvoj zaščitnih ukrepov
- * uporaba splošnih pravil civilnega prava (11. člen ZDR)
  - * Obligacijski zakonik (sklepanje & neveljavnost pogodb, odškodniska odgovornost, podjemna pogodba ipd.)
- * Civilno procesno pravo
  - * Zakon o pravdnem postopku (Delovno in socialno sodišče)

Delovno pravo & ostale pravne discipline (3)

* KAZENSKO PRAVO

* Materialno kazensko pravo $\Rightarrow$ Kazenski zakonik

* splošni del: določbe o naklepu, malomarnosti ipd.

* posebni del: kazniva dejanja

* Kazensko procesno pravo $\Rightarrow$ Zakon o kazenskem postopku

* odločanje o krivdi in odgovornosti

* pomen obrambe (zagovor delavca $\Rightarrow$ odpoved pogodbe o zaposlitvi & disciplinski postopek)

Delovno pravo & ostale pravne discipline (4)

* UPRAVNO PRAVO

- * javni uslužbenci ⇒ Zakon o javnih uslužbencih

* MEDNARODNO PRAVO

- * vzpostavljanje načel in minimalnih standardov
- * Mednarodna organizacija dela (konvencije, priporočila)
- * Svet Evrope (človekova pravice, Evropska socialna listina)
- * Evropska unija (uredbe in direktive)

* GOSPODARSKO STATUSNO PRAVO

- * položaj poslovodnih oseb ⇒ Zakon o gospodarskih družbah
- * statusna oblika delodajalca (d.d., d.o.o., javni zavod ipd.)

Zakon o delovnih razmerjih

- * Sprejet leta 2002, začel veljati 1.1.2003, spremembe 2007
- * Namen zakona
  - * vidik delodajalca: prožnost, fleksibilnost
  - * vidik delavca: varstvo in zaščita $\Rightarrow$ šibkejša stranka $\Rightarrow$ v korist delavca (7. člen)
- * Delavska ustava
- * Razmerje do kolektivnih pogodb in drugih avtonomnih pravnih aktov
- * Uporaba zakona (3. člen)

Delovno razmerje (4. člen)

* Zakaj potrebujemo definicijo delovnega razmerja?

* Elementi delovnega razmerja:

* med delavcem in delodajalcem (5. člen)

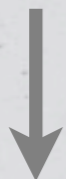
* prostovoljnost vključitve

* organiziran delovni proces

* plačilo za opravljeno delo

* osebno & nepretrgano

* nadzor in navodila delodajalca

Direktivna oblast

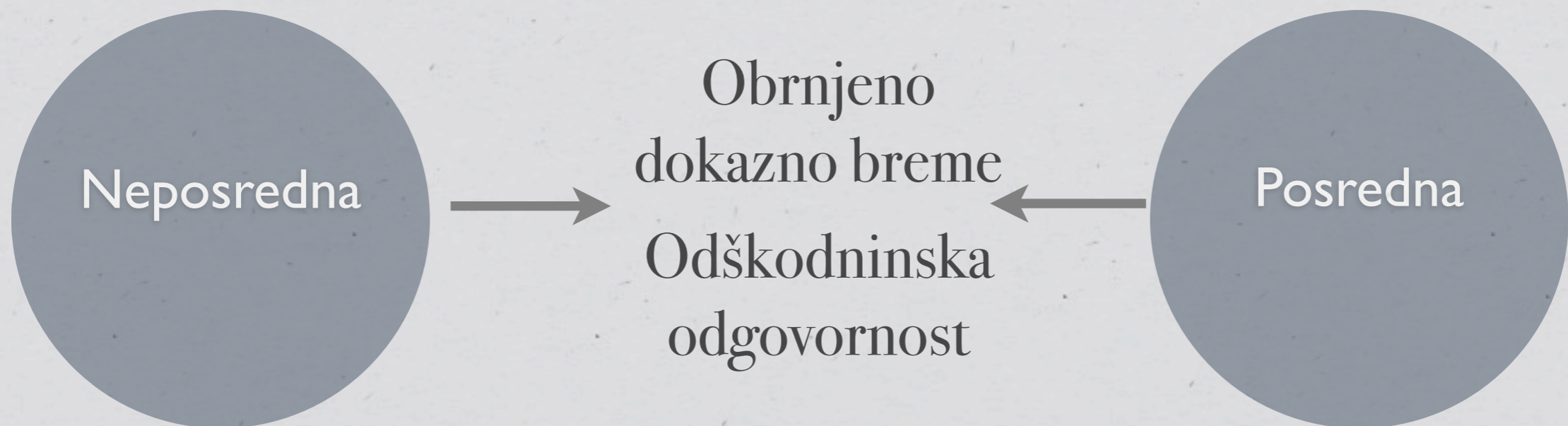

Disciplinska oblast

Razmejitev:
- podjemna
pogodba (OZ)
- avtorska pogodba
(ZASP)

Prepoved diskriminacije

- * Ustava (14. člen) & ZDR (6. člen)
- * Velja za iskalce zaposlitve & zaposlene
- * Enako obravnavanje ne glede na osebne okoliščine
  - * izjema: narava dela & okoliščine, v katerih se delo opravlja

Splošni akti delodajalca

- * Namen: določitev dela in/ali obveznosti
  - * Sistemizacija delovnih mest
  - * Drugi, npr. pravilnik o delovnem času, nagrajevanju ipd.
- * Autonomen enostranski pravni vir
- * Sodelovanje reprezentativnega sindikata
  - * mnenje v roku 8 dni, ni zavezujoče
  - * ni sindikata $\Rightarrow$ obvestiti delavce

Podobnosti
in razlike s
kolektivnimi
pogodbami!

Pogodba o zaposlitvi

- ◆ * Sklenitev delovnega razmerja ⇒ “realni” kontrakt
- * Nastop dela ⇒ prijava v zavarovanja, uresničevanje pravic
- * Nedoločen čas, če ni drugače določeno
- * Uporaba OZ
- * Neveljavnost
  - * Ničnost
  - * Izpodbojnost (30 dni, 1 leto)
- * Stranke
  - * Delodajalec (pooblaščenca)
  - * Delavec - fizična oseba (15 let, sposobnost)
  - * Tujci - posebni predpisi

PISNOST:

- ni nujna
- za lažje dokazovanje
- domneva o obstoju delovnega razmerja

Sklepanje pogodbe o zaposlitvi

- * Pogodbena svoboda delodajalca (22. člen)
- * Objava prostega delovnega mesta/vrste dela
  - * obvezna, zavod za zaposlovanje
  - * izjeme (24. člen)
    - * že vzpostavljeno razmerje (štipendisti, zap. za določen čas)
    - * družbeniki, družinski člani, poslovodne osebe, prokuristi
- * Prepoved diskriminatorne objave
- * Pravice in obveznosti:
  - * delodajalca $\Rightarrow$ preverjanje za opravljanje dela
  - * kandidata $\Rightarrow$ ustrezno obveščanje
  - * neizbrani kandidat $\Rightarrow$ pisno obvestilo, vrnitev dokumentacije

Vsebina pogodbe o zaposlitvi

- * Splošni podatki o strankah
- * Delovno mesto/vrsta dela (notranja fleksibilnost)
- * Zvrst pogodbe: kraj, (ne)določen čas, delovni čas
- * Delovni pogoji: plača, letni dopust, odpovedni roki, kolektivne pogodbe, druge pravice ipd.
- * Upoštevanje minimalnih določil (30. člen)

Obveznosti delavca

* Opravljanje dela

- * upoštevanje navodil, varnost & zdravje pri delu

* Obveznost obveščanja

- * bistvene okoliščine, spremembe podatkov, nevarnost

* Prepoved škodljivega ravnanja

- * materialno in moralno škodovanje $\Rightarrow$ odškodnina

* Varovanje poslovne skrivnosti

* Prepoved konkurence

- * konkurenčna prepoved $\Rightarrow$ ex lege, med delovnim razmerjem

- * konkurenčna klavzula $\Rightarrow$ pisna določitev, po delovnem razmerju

Obveznosti delodajalca

- * Zagotavljanje dela

- * sredstva, material ipd.

- * nadomestilo

- * Plačilo

- * Zagotavljanje varnih delovnih razmer

- * varnost in zdravje pri delu $\Rightarrow$ številni predpisi

- * Varovanje delavčeve osebnosti

- * dostojanstva

- * osebnih podatkov

Posebnosti pogodb o zaposlitvi (1)

= atipične/fleksibilne pogodbe o zaposlitvi

Posebnost: čas
sklepanja pogodbe

ZA DOLOČEN
ČAS

Sezonsko delo ⇒
preračun delovnega
časa

Omejitve:

- taksativno naštetih primeri (52. člen)
- časovne: max 2 leti,
izjeme: KP, projektno delo

Sankcija:
nedoločen čas

Posebnosti pogodb o zaposlitvi (2)

Posebnost: delavec ne
opravlja dela pri
delodajalcu

Tristrano
razmerje

ZAGOTAVLJANJE
DELA DELAVCEV
DRUGEMU
UPORABNIKU

Omejitve:

- prepoved: nadomeščanje stavkajočih, kolektivni odpusti, nezagotovljena varnost
- časovne: max 1 leto

Obveščanje

Nezagotavljanje dela $\Rightarrow$ nadomestilo

Posebnosti pogodb o zaposlitvi (3)

Posebnost:

- za brezposelne osebe
- delo & usposabljanje

JAVNA DELA

Ukrep aktivne politike
zaposlovanja (ZZZPB)

Posebnost: drugačno
urejanje pravic, obveznosti
in odgovornosti

S POSLOVODNIMI
OSEBAMI &
PROKURISTI

“Individualne”
pogodbe o zaposlitvi

Posebnosti pogodb o zaposlitvi (4)

Posebnost: delovni čas

Več delodajalcev ⇒
polni delovni čas

KRAJŠI
DELOVNI ČAS

- * “Klasičen” krajši delovni čas
- * Posebni primeri (66. člen)

Uveljavljanje pravic

- premoženjske: sorazmerno
- nepremoženjske: v celoti

Primeri:

- * Letni dopust & regres
- * Odmor za malico & plačilo
- * Socialna zavarovanja

Posebnosti pogodb o zaposlitvi (5)

Posebnost: kraj
opravljanja dela

Dogovor o pravicah
& obveznostih

Dolžnost delodajalca

- * Zagotavljanje varnosti & zdravja
- * Nadomestilo za lastna sredstva

DELO NA
DOMU

Vloga inšpektorja za delo

- * Obvestilo
- * Prepoved škodljivih in
nevarnih del

Seznam del, ki jih ni
mogoče opravljati na
domu

Prenehanje pogodbe o zaposlitvi

Taksativno naštetih primeri:

1. Potek časa (pogodba za določen čas)
2. Smrt (delavca, delodajalca - civilna smrt; izjema)
3. Sporazum $\Rightarrow$ pisnost
4. Sodba sodišča $\Rightarrow$ ugotovljena nezakonitost & zahteva delavca ali obstoj nevzdržnih okoliščin
5. Po samem zakonu (invalid I. kategorije, tujec: prenehanje delovnega dovoljenja, stečaj brez stečajnega upravitelja)
6. Odpoved (redna, izredna)

Odpoved

	Redna	Izredna
Delavec	Pisno, brez obrazložitve (81./I)	Pisno, navedba razloga (I I 2.)
Delodajalec	Pisno, navedba in utemeljitev razloga (88./I)	Pisno, navedba razloga (I I I.)
Odpovedni rok	30 - 120 dni	Ni odpovednega roka

Redna odpoved (1)

POSLOVNI

- delodajalec
- ekonomski, organizacijski, tehnološki
- pisno obvestilo o nameravani odpovedi

NESPOSOBNOSTI

- delavec
- nedoseganje pričakovanih rezultatov

KRIVDNI

- delavec
- kršitev obveznosti iz delovnega razmerja

NEZMOŽNOST ZA DELO

- delavec
- invalidnost
- odpravnina

- * Preveriti možnosti do- in/ali pre - kvalifikacije ⇒ ponudba nove pogodbe o zaposlitve
- * Odpravnina

- * Opomin ⇒ odpoved
- * Kdaj: 60 dni, 6 mesecev
- * Znaki kaznivega dejanja ⇒ možna prepoved opravljanja dela

KDAJ?
6 mesecev od nastanka utemeljenega razloga

Redna odpoved (2)

- * Neutemeljeni odpovedni razlogi (89. člen)
  - * socialni riziki, npr. bolezni
  - * uveljavljanje pravnega varstva, npr. vložitev tožbe
  - * aktivnosti delavskih predstavništev, npr. sodelovanje v stavki
  - * osebne okoliščine (diskriminacija), npr. rasa, spol ipd.
- * Odpoved s ponudbo nove pogodbe (90. člen)
  - * istočasno odpoved in ponudba nove pogodbe
  - * 15 dni
  - * ustrezna zaposlitev

Redna odpoved (3)

* Odpovedni roki

- * čas med odpovedjo in dejanskim prenehanjem opravljanja dela
- * odpoveduje delavec: 30 - 90 dni
- * odpoveduje delodajalec: odvisno od delovne dobe pri delodajalcu, 30 - 120 dni
- * dogovor o denarnem povračilu namesto odpovednega roka
- * odsotnost zaradi iskanja nove zaposlitve: min 2 uri/teden

* Odpravnina

- * odpoved iz poslovnega razloga in razloga nesposobnosti
- * višina odvisna od plače in delovne dobe pri delodajalcu

Redna odpoved (4) - večje število delavcev

- * Odpoved iz poslovnega razloga
- * Ugotovitev večjega števila delavcev - presežkov (96. člen)
- * Program razreševanja presežnih delavcev
- * Obveščanje in posvetovanje s sindikati (razlogi, kriteriji ipd.)
- * Obveščanje zavoda za zaposlovanje (ukrepi & odlog odpovedi)
- * Kriteriji za določitev presežkov (socialno stanje)

Prednostna
pravica do
zaposlitve
(1 leto)

Izredna odpoved

- * Razlog po ZDR & ni mogoče nadaljevati delovnega razmerja
- * Kdaj: 30 dni, 6 mesecev
- * Delodajalec (111. člen)
  - * kaznivo dejanje, hujša kršitev, odsotnost, poskusno delo...
- * Delavec (112. člen)
  - * predhodni opomin delodajalcu & pisna obvestitev inšpektorju za delo ⇒ 8 dni ⇒ odpoved
  - * neizplačevanje plače, nezagotavljanje dela, žalitve, nasilje...
  - * odpravnina & odškodnina

Procesne določbe odpovedi (1)

* Zagovor delavca

- * Redna odpoved (krivdni & nesposobnost) in izredna
- * Pisno vabilo: najmanj 3 delovne dni prej (razumni rok)
- * Vročitev po pravilih pravnega postopka

* Sodelovanje sindikata

- * Zahteva delavca $\Rightarrow$ pisno obvestilo sindikatu
- * Mnenje v roku 8 dni
- * Nasprotovanje redna (krivdni & nesposobnost) in izredna $\Rightarrow$ zadržanje učinkovanja

Procesne določbe odpovedi (2)

- * Pisna oblika

- * Delodajalec

  - * obrazložitev utemeljenega razloga

  - * pravno varstvo (30 dni) & pravice iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti (denarno nadomestilo)

- * Vročitev

  - * osebna vročitev delavcu v prostorih delodajalca (če ne: naslov, določen v pogodbi)

  - * pravila pravnega postopka

Posebno varstvo pred odpovedjo

* Delavski predstavniki

- * soglasje organa, zakonitost delovanja
- * čas trajanja funkcije in eno leto po prenehanju

* Starejši delavci

- * poslovni razlog $\Rightarrow$ pisno soglasje

* Starši

- * nosečnost, čas dojenja, starševski dopust + 1 mesec
- * soglasje inšpektorja: izredna odpoved, prenehanje delodajalca

* Invalidi

- * nezmožnost za delo, poslovni razlog
- * ZPIZ

* Odsotni z dela zaradi bolezni

- * poslovni & nesposobnost $\Rightarrow$ vrnitev na delo

Pripravnništvo in poskusno delo

PRIPRAVNIŠTVO

- * Podlaga: predpis, KP dejavnosti
- * Trajanje (max 1 leto), podaljšanje, skrajšanje
- * Usposabljanje za samostojno delo & izpit
- * Do 70% osnovne plače
- * Omejitev odpovedi
- * Volontariat

Podobnosti
& razlike
Prednosti &
pasti

POSKUSNO DELO

- * Podlaga: pogodba o zaposlitvi
- * Trajanje (max 6 mes.), podaljšanje, skrajšanje
- * Delavec $\Rightarrow$ odpovedni rok 7 dni
- * Plača: po dogovoru
- * Omejitev odpovedi
- * Neuspešno opravljeno $\Rightarrow$ izredna odpoved

Plača

- * Plačilo za opravljeno delo, vedno v denarni obliki
- * Minimum določen z zakonom & KP, ki zavezujejo delodajalca
- * Sestavine
  - * osnovna (zahtevnost)
  - * delovna uspešnost (gospodarnost, kvaliteta, obseg)
  - * dodatki: posebni pogoji dela & posebne obremenitve...
    - * ZDR: nočno, nadurno, delo ob nedeljah, delo na praznike & proste dneve, na delovno dobo
    - * KP: drugi primeri & višina (nominalno ali v %)
  - * poslovna uspešnost, če v KP ali PoZ
- * Plačilni dan, kraj in način
- * Omejitve zadržanja in pobotanja plače (136. člen)

Plačila

- * Povračila stroškov (npr. prehrana, prevoz na delo, potni stroški ipd.)
  - * KP, splošni akti, PoZ
- * Regres
  - * rok za izplačilo
  - * načelo soramezmernosti
  - * min. - minimalna plača
- * Odpravnina ob upokojitvi
  - * 2 povprečni mesečni plači v RS
  - * posebnosti pri delni & ponovni upokojitvi, dokupu zavarovalne dobe

Nadomestilo plače

- * Odsotnost z dela

- * določeno z zakoni (npr. zaradi bolezni, starševski dopust)

- * razlogi na strani delodajalca (npr. ni dela)

- * V breme:

- * delodajalca (npr. letni dopust, bolezen do 30 dni)

- * zdravstveno zavarovanje (npr. bolezen nad 30 dni)

- * Višja sila

Delovni čas

EFEKTIVNI

- opravljanje dela
- na razpolago
- izpolnjevanje pogodbenih obveznosti

ČAS ODMORA

- min. 30 minut
- načelo sorazmernosti

UPRAVIČENE ODSOTNOSTI

- zakon, kolektivna pogodba, splošni akt

* Polni delovni čas

- * max 40 ur/teden - min 36 ur/teden
- * povečana nevarnost - pod 36 ur/teden

Nadurno delo

VSEBINSKE omejitve

- primeri, ki so določeni z zakonom, npr. povečan obseg dela

OBLIČNOST

- pisnost pred začetkom
- izjemi: nujnost ali narava dela; naknadno pisno

ČASOVNA omejitev

- 8 ur/teden
- 20 ur/mesec
- 170 ur/leto
- pisno soglasje delavca: max 230 ur/leto

PREPOVED

- če je mogoče organizirati delo drugače
- ranljive kategorije: nosečnice, starši, mladi, starejši...

Dodatno delo
- naravne & druge nesreče

≠
Dopolnilno delo
- posebni primeri
- max 8 ur/teden
- soglasje delodajalca

Razporejanje delovnega časa

- * Pomen razporejanja delovnega časa
- * Letna razporeditev
  - * pred začetkom leta
  - * obvestilo delavcem in sindikatom
- * Začasna prerazporeditev
  - * pisnost; podlaga
- * Neenakomerna razporeditev
  - * narava dela, organizacija dela, potrebe uporabnikov
  - * max 56 ur/teden - izravnalno obdobje ali preračun ur

Nočno delo

- * Čas med 23. in 6. ali 22. in 7. (nočna izmena)
- * Posvetovanje s sindikati
- * Nočni delavci (3 ure/dan ali 1/3 na leto)
  - * prepoved na temelju zdravniške komisije
  - * posebne pravice: daljši dopust, prehrana, strokovno vodenje
  - * urejen prevoz
  - * posebne “količinske” omejitve

Odmori in počitki

ODMOR

- 30 min
- načelo sorazmernosti (krajši delovni čas)
- všteta v delovni čas

DNEVNI POČITEK

- 12 ur/ 24 ur
- 11 ur/24 ur pri neenakomerni/začasni prerazporeditvi

TEDENSKI POČITEK

- 24 ur/7 dni + dnevni počitek
- Obvezna nedelja?

Posebno urejanje

- management, delo na domu
- zakoni, kolektivne pogodbe

Letni dopust

TRAJANJE

- * min 4 tedni
- * dodatni dnevi po ZDR, KP, PoZ

IZRABA

- * en del min 2 tedna
- * prenos v drugo leto (30.6.)
- * dogovor
- * 1 dan po lastni izbiri

PRIDOBITEV PRAVICE

- * 6 mesecev = celotni LD
- * 1/12 za vsak mesec
- * menjava delodajalca

Se lahko delavec
odpove pravici do
letnega dopusta?

Druge odsotnosti z dela

- * Osebne okoliščine (min 1 dan/leto, max 7 dni/leto)
  - * poroka
  - * smrt bližnjih
  - * hujša nesreča
- * Prazniki
  - * določeni z zakonom; možna omejitev
- * Zdravstveni razlogi
  - * bolniška odsotnost
  - * krvodajalstvo
- * Opravljanje funkcije
  - * državni, lokalni organi (npr. državni svet)
  - * organi socialnih partnerjev (npr. ESS)
  - * drugo: vojska, civilna zaščita ipd.

Odsotnost je
plačana!

Izobraževanje

- * Pravica in dolžnost delavca & delodajalca
  - * v interesu delavca
  - * v interesu delodajalca
- * Odsotnost z dela ⇒ ZDR: “ko prvič opravlja izpite”
⇒ dogovor v KP & PoZ
- * Pogodba o izobraževanju

Je delodajalec dolžan plačati delavcu študij?

Namen:
- delovni proces
- zaposljivost
- ohranitev zaposlitve
(⇒ odpoved iz razloga nesposobnosti)

Disciplinska odgovornost

- * Odgovornost za kršenje pogodbenih in drugih obveznosti iz delovnega razmerja (kazensko pravo!)
- * Sankcije $\Rightarrow$ ne sme trajno spremeniti položaja delavca!
  - * ZDR: opomin
  - * KP na ravni dejavnosti: npr. denarna kazen,...
- * Postopek
  - * ugotavljanje dejstev; vodi $\Rightarrow$ delodajalec
  - * pravica do zagovora
- * Vloga sindikata
- * Zastaranje (uvedba, vodenje, izvršitev sankcije)

Odpoved PoZ
ne more biti
sankcija!!!

Odškodninska odgovornost

- * Delavec

- * naklep, huda malomarnost

- * več povzročiteljev $\Rightarrow$ ustrezna ali solidarna odgovornost

- * možno zmanjšanje/oprostitev plačila

- * Delodajalec

- * pri ali v zvezi z delom (zdravje & varnost pri delu!)

- * kršitve pravic

- * Določila o odškodnini $\Rightarrow$ obligacijski zakonik

Varstvo nekaterih kategorij delavcev (1)

* Ženske

- * prepoved podzemnih del (izjeme)

* Nosečnice & starši

- * prepovedana dela za nosečnice $\Rightarrow$ prilagoditev ali drugo delo $\Rightarrow$ nadomestilo plače

- * prepoved nadurnega dela

- * starševski dopust

- * odmor doječe matere: min 1 ura

Varstvo nekaterih kategorij delavcev (2)

* Mladina

- * prepovedana dela, prepoved nočnega dela (izjema višja sila)
- * omejitve delovnega časa (odmori, počitek)
- * povečan letni dopust (+ 7 dni)

* Invalidi

- * po predpisih ZPIZ
- * ustrezno delo v skladu s preostalo delovno zmožnostjo
- * poklicna rehabilitacija

* Starejši delavci

- * delna upokožitev $\Rightarrow$ krajši delovni čas
- * nadurno & nočno delo $\Rightarrow$ pisno soglasje

Uveljavljanje in varstvo pravic

* Pri delodajalcu (204. člen)

- * pisna zahteva $\Rightarrow$ odprava kršitev/izpolnitev obveznosti
- * 8 dni ni odgovora/zavrne $\Rightarrow$ 30 dni za vložitev tožbe
- * izjeme: finančne terjatve

* Arbitraža

- * določitev v kolektivni pogodbi
- * sporazum o reševanju pred arbitražo $\Rightarrow$ ni odločitve v 90 dneh $\Rightarrow$ sodišče

* Delovno sodišče

- * 30 dni po prejemu odločitve, npr. odpoved, neizbrani kandidat...

Zastaranje
terjatev: 5 let!

Delovanje in varstvo sindikalskih zaupnikov

* Obveznosti delodajalca do sindikatov

- * pogoji za hitro & učinkovito delo, dostop do podatkov
- * tehnična izvedba plačila sindikalne članarina

* Sindikalski zaupnik

- * zastopa sindikat pri delodajalcu
- * obvestitev delodajalca
- * izvajanje dejavnosti $\Rightarrow$ ne ovira delodajalca
- * število $\Rightarrow$ KP ali dogovor
- * posebno varstvo; prepoved šikaniranja